

Kus tee peal sa fäid?

Pai ja kitsas tee.

„Minge sisse kitsast wärawast; sest
„see wäraw on lai, ja see tee on juur, mis
„hutabse sisse wiib, ja palju on neid, kes
„sealt sisse lähewad. Sest see wäraw on
„kitsas, ja see tee on waevaline, mis elu
„sisse wiib, ja piut on neid, kes seda leta-
„wad.“ (Matt. 7, 13—14).

G. A.

Tallinnas,
Trükitud G. Flaur'i kirjabega.
1903.

Эстляндская Евангелическо-Лютеранская Консистерія симъ удостоверяеть, что къ печатанію этой книги со стороны сей Консистеріи препятствій не имѣется. —

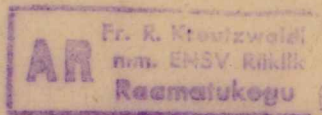
Ревель, Вышгородъ, 1 го Февраля 1901 г.

№ 103.

Вице-Президентъ,
Генераль-Суверь-Интендентъ: Гершельманнъ.
за Секретаря: А. Келеръ.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 6 го Февраля 1902 года.

Типографія Г. Флауръ. Ревель, Серебряная № 6.

56315

I.

Lai tee.

Enne patu langemist, Paradiisi rohu aedas, ei olnudki muud teed, kui õnnistuse tee, mis Jumala ja inimese wahel käis. Aga patu langemise läbi sündis üks teine tee weel juure, keda laiaks ehk suureks teeks hüütakse; sest et see tee inimesed Jumalast kaugele ära wiib, ja liha ja werele terge käija on.

Juba Paradiisi rohu aedas, peale patu langemist, astusiwad meie esi-wanemad kohe selle kõrwalise tee peale, kui nad Jumala eest endid ära peitsid, ja Jumal pidi neid selle kõrwalise tee pealt otsima. (Moj. 3, 8—10.) Nende käest kadus õnnistuse tee ära, ja selle asemel ei mõistnudki nemad enam muud teed käija kui laia teed. Aga tänu Jumajale! Inimene ei pidanud mitte selle laia tee peale jääma, waid Jumal seadis ühe teise tee, keda nüüd „kitjaks teeks hüütakse.“

Paradiisi rohu ajast välja tulles, oli siis kaks teed walmis, ja inimesed heitsiwad endid kakseltki; teised astusiwad laia tee peale, ja teised kitsa tee peale, nii kui meie seda ka Kainist ja Abelist näeme. (1 Mos. 4, 1—26.) Nõnda on nüüd kaks teed; teine tee wiib waese langenud inimese Jumala Poja Jესuse läbi Jumala juure tagasi, aga teine tee wiib inimese Jumalast igaweste ära.

Armas lugeja, noor ja wana! Ka sinu ees seisawad praegu kaks teed laiale lahti. Üks tee wiib sind taewa ja igawese õnne ja rõõmu sisse; teine tee wiib sind põrgu ja igawese waewa ja walu sisse. Ja sinu Õnnistegija on neist kahest teedest ütelnud: „See wäraw on lai, ja see tee on suur, mis hukatuse sisse wiib, ja palju on neid, kes seal sisse lähewad. Aga see wäraw on kitsas, ja see tee on waewaline, mis elu sisse wiib, ja pisut on neid, kes seda leidwad.“

Ja see on nüüd armas sõber, oled ja noor ehk wana, rikkas ehk waene, — sinu oma asi, kumbad teed ja tahad käija ja kumbad teed ja tahad ise omale ärawalitseda! Lai tee, mille eest Jeesus sind käsi hoida, — paistab hästi läikiw, meelitaw ilus. Seal on rõõmu ja lusti otsata, ta on sille ja tasane, ja tuhanded käiwad seal peal rõõmsaste ja julgeste edasi. Seal on filma himu, liha himu, ja elu kõrkus. Seal on rahwas hästi rõõmsad ja õnnelikud. Seal on laulu ja tralli. Seal on uhkust ja auu. Seal nad otsiwad ainult mis neile lusti ja rõõmu teeb, ja nad ka elawad oma südame ihaldamiste järele. Püha Jumala sõna ei kohuta neid, südame tunnistus ei maenitse ega koorma neid. Kirik ja

palvemaja, lugemise tunnid ja „püha“ nimi on neil põlgtud, Kristuse rist on neile jõledus. Nemad elavad hirmsas liha himudes, riius ja waenus. Seal on siis: „Abielu rikumine, hoorus, roojus, kiimatus, mõera jumala teenistus, nõidus, waen, riid, kadewiha, wihastellemised, riidlemised, lahkimised, kadedus, tapmised, liigjoomine, prassimine ja mis nende farnatsjed on.“ (Wili. 5, 19—21.) Ja waata, sealt tuleb ahne oma raha ja waraga; sealt tuleb liig sööja ja jooja, kelle kõht on ta jumal; sealt tuleb joodik oma uimase ja tuikuwa peaga; sealt tuleb uhke oma laia ja uhke ehtedega; sealt tulewad maailma targad oma tarkusega, kes Jumala sõna tühjaks teewad; sealt tulewad suurelised ja kanged, kes Jumalat Tema auu-järje pealt tahawad maha lükata; sealt tulewad ära-rikmise pojad ja tütreid, kes iseendid üle kõige ülendawad; sealt tulewad halbhid ja fergemeelised, kes tipamefi käiwad ja oma filmi pöörlewad; sealt tulewad õiged, kes iseennast täis oma koorma hea tegudega; sealt tulewad salalikud, kes oma kawalusega, nagu usi' rohu mäta all peidus seisab, ja iga tee käijad nõelab. Sealt tulewad leiged ja tuimad, kes enam ei wiitsi Jumalat paluda ega tões ja Waimus Teda kumardada, kes enestele fergemad ja pijut paremad teed taewa linna poole teewad ja ei taha seda teed käija, kus peal Dnnistegija ja Tema jüngrid on surmani käinud. Sealt tulewad tubaka orjad, oma uhke piipudega, tubaka fottide, sigari ja paberossi toosidega, kes homikust õhtuni oma keele peal mõera ohwri suitju ohwerdawad. Oh, kes neid kõiki jõuab nimetada, kes laia tee peal käiwad ja laia ruumi tarwi-

tavad! Need on kõik Kristuse risti waenlased, kes maapealsid asju nõudwad (Wili. 3, 18—19.); need on kõik Jumala wastased, kes maailma sõbrad on. (Jak. 4, 4.) Nemad tarwitawad kõik laia ruumi ja laia teed, ja mahutwad aga ükski parajaste suurest wärawast läbi. Kurat, nende kuningas käib nende eel ja nemad käiwad kurja waimu wäes tema järele. Aga selle teel on ka üks kord oma ots; ja see ots on surm, igawene surm, waew ja walu. Ja seal maksab Jumal tule-leegiga nende kätte, kes laia teed nüüd rõömuga käiwad ja Kristuse werd jalgadega tallawad. (2 Tess. 1, 8—9. Ebr. 10, 27; 6, 6.) Aga kus tee peal käid siis nüüd sina?

Oh armas laps, noor ja wana! Kõik need, kes laia teed käiwad, lähewad igawese tule-meresse, (Jlm. 21, 8.) nagu pudu lojuksed, ja surm jõöb neid ära. Paul. 49. 15.) Sest et nemad ep ole mitte selle kiswa tee peale jäänud, mis Jumal neile käija andis: nemad on endid Jესusest lahti kiskunud, ja endid uueste kurati kätte annud. Nemad on enestele laia tee ära walitsenud, ja Jumala Poega Jესust enestest ära heitnud. — „Seepärast peawad nemad wangi minema, et neil ep ole mõistust. Ja haud teeb ennast lahti, ja ajab oma suu laiale otstata, ja senna sisse lähewad tema suurefugused ja tema alw rahwas, nii hästi need, kes mässawad, kui need, kes rõömu pärast seal hüpawad.“ (Jes. 5, 13—14.) Ja see igawene tule-meri ehk põrgu haud, kuhu sisse nemad laia teega lähewad, — ei olnud ju mitte nende pärast, waid kuratile ja tema inglitele walmistud, (Matt. 25, 41.) sest et inimesi tahtis ju Jumal oma Poja

läbi õndsaks teha. (Joan. 3. 16). Aga senna igawese tulesse, mis on kuratile ja tema inglitele walmistud, — peawad siis kõik need laia tee käijad ilma armuta minema, kes oma Issandat ja Jumalat ja Tema armu on põlganud ja kuratit enestele isandaks walitsenud. Oh mõtle, armas hing! kui hirmus, oh kui ütlemata hirmus, on põrgu piin, waew ja walu, kuhu sisse ja uskumata meelega ise hoolimata laia teega lähed! Ja põrgu on just see koht, kus ja igaweste oled Jumalast ja õndsast Waimudest lahutud, kus enam midagi head ei ole, kus üksnes aga kurjus ja õelus elab ja walitseb. Sest mis head seal weel võib olla, kus kõik kurja tegijad ja ära neetud põrgulised ja kihwtised põrgu haura waimud koos on?! Seal kaub siis kõik liha himu ju südamest, nagu suits tuule käes. Seal oled ja siis nagu tule-leegis, ja siiski nagu külma wärinas; sest igawene pimedus katab pead ja pilkane pimedus tema rahwast. Seal on hulgumine ja hammaste kiristamine, igawene nutmine ja wigamine; seal on siis kurja waimude jäledad näud ja nende hirmsad teud, ja need on siis ju seltsi-mehed, ja pealegi saadana kole rõõm selle üle, et ta on sind ära petnud Jumalast igaweste; ja see tuleb tõeste kõige laia tee käijatele kätte!

Oh armas sõber! Hoia, oh hoia ennast laia tee eest! Lai tee wiib sind hukka. Maailma lapsed saawad, kes laia teed käiwad, — ta sind laia tee peale kutsuma, meelitama ja tõutawad sulle suurt auu ja rõõmu, kui ja aga nendega tahad minna. Nemad

saavad sind pilkama, teutama, kui sa nendega mitte ei lähe. Kuri waenlane, kes ümber käib kui mõiraja lõukoer ja otsib keda ta mõiks ära neelata ja hukka saata, — saab ka sind, armas hing, püüdma hukkata ja rikkuda. Ta silmad wahiwad ka hirmsas wihas sinu peale, ja tal ep ole muud nõu sinuga, kui ära neelata. Ta paneb sulle mitme suguseid sala paelu ja kõiji jalgu, et ta saaks sind siduda ja õige tee pealt kõrwale wiia. Ta teeb sulle pattu armsaks ja magusaks, kiidab ja näitab teiste õnne ja rõõmu, ja pakub ka sulle, et sa sellest osa mõtaksid, ja elu tee maha jätaksid. Sinu omad sugulased, wanemad, wennad ja õed saavad sind wäga kutsuma, ja kui seda nägewad, et sa ei tule, — siis hakawad sind hea ja kurjaga, mitme suguse sõna ja jutuga kiisama, et sa Jesust maha jätaksid ja maailma pühkmeid armastama hakaksid.

Sellepärast:

Walwa, muidu kurat mõib,
 Sinu südant pöördä,
 Kawalast ta peale käib,
 Et ta mõiks sind naerda.
 Sumala, Lapsed ka
 Tema hirmu tundwad,
 Kui on hooletumad.

Walwa, et sind wägise,
 Siin maailm ei petta,
 Ega oma seltsi sind

Kawalast ei wõta.
 Walwa ka, Et ei saa
 Wõimust sinu peale
 Wale wennad jälle!

Walwa, muidu kuri meel
 Wõib sind eksitada,
 Taewa õnnest siin ja seal
 Hinge lahutada;
 Sest et see Kurja töö
 Wabandada wõtab,
 Kawalast end pettab.

Walwa, aga palu ka,
 Sest ja oled rumal,
 Küll sind suure rõõmuga
 Lahti peastab Jumal,
 Patu käest, Kõigest sest,
 Mis su süda kaebab,
 Mis su hinge waewab!

Sellepäraast, oh armas hing! Hoiä oma filmad lahti!
 Hoiä Jējusest kinni! Ära laše ennast mitte petta
 ega eksitada, et selle laia tee peal nii palju inimesi
 käiwad! Sinu Jēsus ju ütleb, et selle tee peal
 palju käiwad, kes hukka saawad; olgu nemad ka su
 sugulased ja tutwad, ehk ka sinu omad, wanemad ja
 õed! Ära laše ennast mitte petta ega eksitada, kui
 nende käsi laia tee peal hästi käib ja nemad iga
 päew suureste ja rõõmjaste elawad, aga sina pead

nutma ja huluma, waesust ja wiletsust tundma!
 Sinu Unnistegija ju ütleb, et sina pead: „nutma
 ja huluma, aga maailm on rõõmus; sind peab
 kurwastatama, aga sinu kurwastus peab rõõmuks
 minema.“ (Joan. 16, 20.) Oh, hoiu ennast laia tee
 eest! Maailma auu ja rõõm, tema headus ja ilu
 on üksnes kui wari, enamiste aga häbi ja teutus
 Jumala ees; tema warandused on põrm, tuhk ja
 saw, muda ja pori; tema auu ja ilu kui rohu lilleke,
 tema wiimne ots on hirmus, igawene surm, waew
 ja walu! Oh hoiu ennast armas sõber, et sa mitte
 laia teega hukka ei lähe!

Wiisil: See kitsas tee on lai küll taewa minna.

Oh sa lai tee! kuis oled sa nii kerge
 Ja rõõmuline liha, werel!
 Sa oled siiski ainus põrgu tee!
 Kes sind ei põlga, küll see leiab,
 „Et lai tee siit ju põrgu sisse läheb.“

Maailma tee on lai ja lõbus käia;
 Ja wiimne ots on siiski ahastus,
 Ja igawene hinge hukatus.
 Kui kitsast teed läis Jeesus ise,
 Kes tema järel käib, saab rõõmu sisse.

Küll hakatuses kitsas tee sull' wõeras;
 Kes tahab rahwa naeruks jääda siin?
 Sest rumal, jöle olla, on suur piin,
 Ja kõigest auust ilma jääda,
 Ju see on uhkel meelel raske kanda!

Ta tahaks nii heal meelel kuulus olla
 Ja hea tegudega hiilgada;
 Et poleks tarwis ikka paluda,
 Waid et ka Jssand, wahest kiidaks
 Ja kõrgemaks, kui teisi lapsi tõstaks.

Oh! filmakirjaks patu tunnistada,
 Ja suuga Jssand! Jssand! ütelda,
 See pole mitte raske talita;
 Kui nõnda kitsast teed wõid käija,
 Siis wana Madam wõib ka taewa saada!

Kes Jesu järel käib, peab kannatama
 Ja surmani end arasalgama,
 Kõik liha himud risti lööma ka;
 Kui peab hing seal õndsust saama:
 „Siis peame siin liha suretama!“

II.

Kitsas tee.

Armas lugeja! Omas rumaluses, sõgeduses, ja
 pimeduses, ei mõista inimene muud teed käija, kui
 laia teed. Inimene on üks waene langenud
 ussikene, kes paar aastat aega maa peal roomab, laia

teed käib, patu teeb, kõik head ära rikkub, tõest ära taganeb; ta on üks loom, kelle nõudmised ja tahtmised furjad on, ja kelle süda väga vastane ja kuri on. Patt on ju inimese filmad kinni pannud! Ja patt on hirmus asi Jumala filmas; ta on üks kõrge mägi inimese ja Jumala wahel. Oh kuidas jõuab inimene sealt üle ronida, kuidas võib ta Jumala ligi peaseda?! Jumal on taewas püha, ja patt on Tema ees hirmus asi. Kes võib seda wiga parandada? Kes võib inimest Jumalaga lepitada? Kuidas peab inimene ja Jumal ühendatud saama? Kuidas peab inimene nüüd oma Jumala, oma Looja ligi ilma kartuseteta ja häbita astuma? Uga tänu Jumalale! Üks tee on teada, üks üks on lahti tehtud, kelle läbi inimene nüüd võib Jumala ligi astuda. Ja see on see kitsas tee, ehk kitsas wäraw, millest Jeesus ütles; „Minge sisse kitsast wärawast.“ (Matt. 7, 13.)

See tee on meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi lahti tehtud. Igawestest ajast töutas ja lubas Jumal seda teha. Edeni rohu-aedas sai see tõeks. Seal ütles Jumal: „Seesama peab ju pea rõhuma.“ (1 Moos. 3, 15). Ja apostel ütles: „Uga kui aeg täis sai, läkitas Jumal oma Poja, et Ta pidi naesest sündima ja käju alla saama, et Tema neid, kes käju all olid, pidi äralunastama, et meie pidime laste õiguse saama.“ (Kal. 4, 4—5. Luk. 2, 6. Rom. 8, 1—17). Siis tuli Tema maailma sisse ja tegi seda wärawat, mis igaweste oli patu langesmise läbi kinni pandud, — oma enese ära lepitamise surma, ja pealegi weel risti surma läbi ristisambas lahti. (Kal. 3, 13. Wili. 2, 8). Jah,

sel kallil Suure-Needesel päewal, kui Ta Kolgatal ristisambas, maa ja taewa wahel rippus, oma wiimse kui südame were tilga ära walas ja meie kõige eest palus: „Issa anna neile andeks, sest nemad ei tea mitte, mis nemad teewad! (Luk. 23, 34). Jah, selsamal päewal, jellesama ristisurmaga tajus Tema inimese patu wõla Jumala ees ja kandis inimese nuhtlust ja walmistas inimesele teed Issa juure. Kas wõib weel iial suuremad asja maapeal wõi taewas sündida, kui see, mis sel päewal Kolgatal ja seal ümber kaudu Jerusalemmas on sündinud? Kas wõib weel iial keegi suuremat armastuse tööd teha, kui sel päewal, kus Jesus meile pattude andeksandmise teed walmistas ja meile taewa riigi ukсед jälle lahti tegi? Müüid wõib iga patune, kes armu otsib, — kitsast teed mööda kitsast wärawast sisse astudes Jumala juure saada. Sellepärast on see päew ja töö suur, suur maapeal, suur taewas ja jääb ka igaweste igaweseks ajaks kõige pühade ja usklike juures üheks suureks kalliks ja mälestamise wäert päewaks ja tööks. — „Oh seda Jumala rikkuse ja tarkuse ja tundmise sügawust! kuis äraarwamata on Tema kohtumõistmised, ja äramõistmata Tema wiisid!“ (Rom. 11, 33—36).

Ei ole ka enam maapeal armsamat ega kallimat teed ega wärawat, kui see kitsas tee ja wäraw, mis wiib patude andeksandmise armu, Jumala rahu ja taewa riigi sisse. Kes aga iial selle tee peale astub, selle wärawast sisse läheb, — see peab õndsaks jaama, see peab õnnelik olema, siin ajalikult ja taewas igaweste. Eks ole tõsi, armas sõber! et siin maapeal ei ole enam kallimad teed, kui see kitsas

tee, ja taewas paremad wärawat, kui see kitšas wäraw? Jeesus on seda teed walmistanud, Jeesus on seda wärawad patustele lahti teinud. Ta ise on see tee, Ta ise on see uks; ja ükski ei saa muidu Jäsa juure, kui Tema läbi, (Joan. 14, 6; 10, 9). — Jah, Tema läbi," ütleb apostel, „on meil julgus, lootusega minna.“ (Ewef. 3, 12).

Ka sinu ees, armas laps, noor ja wana! seijab see kallis kitšas tee ja wäraw lahti. Aga ta ei ole pealt näha sugugi nii armas ega kaunis waadata, kui lai tee on. See on väga kitšas, mätlif, kare ja kiinflane; ta on täis libuwitsju ja ohakaid, tema peal käija on väga raske ja kardetaw; ta on täis waewa ja häda, risti ja wiletsust, teutamist ja pilkamist, naeru ja põlgamist; ta peal on kahetsemise ja meeleparandamise silma-wett, kartust ja wäristust, (Wili. 2, 12). kurjad ja wägewad, tigidad ja sõgedad waenlased. Selle peal on kõik sugused rasked nõudmised ja käsud täita Jumala ja inimeste wastu; kõik sugused raskused kanda ja kannatada. Selle peal peab kõik liha himud suretama, wana aadamat risti lööma, igapäew palwes ja paastumises elama, oma meelt silmatwee ja kahetsemisega parandama. See peal peab kõik kurja heaga tajuma, waenlaste eest paluma, kõik ilma nurisemata ja kakkipidi mõtlema meelega tegema. Selle peal ööldakse: „Teie peate ilma laitmata ja wagurad, ilma wigata Jumala lapsed kess tigidat ja pöörast sugu olema, kelle seas teie peate paistma, otsegu selged taewa tähed maailmas.“ (Wili. 2, 15). Selle peal ööldakse: „Teie peate täieste wagad olema, nõnda kui teie Jäsa, kes taewas täieste waga on.“ (Matt. 5, 48). Selle peal

öölbakse: „Mõtelge nende asjade peale, mis illel ja mitte nende peale, mis maapeal on.“ (Kol. 3, 2). Selle peal öölbakse: „Parandage meelt ja ustuge armuõpetust.“ (Mark. 1, 15). — „Paluge lõpmata Jumalat!“ (1 Tess. 5, 17). — „Ärge armastage mitte maailma, ega seda, mis maailmas on.“ (1 Joan. 2, 15). — „Kes Minu järel tahab tulla,“ ütleb Jeesus, „see jalaku iseennast ära ja võtku oma risti enese peale ja käigu Minu järel.“ (Mark. 8, 34). Ja sellepärast, et niisugused pühad nõudmised Jumalast kitja tee peal päritakse, — siis on ka neid pisut, kes seda kitsast teed leidwad ja selle peal kunni surmani truuviste käiwad.

Aga waata, kuidas on ka need kes kitsast teed käiwad, kõik wagad ja usklikud Jumala lapsed põlgtud, naertud ja teutaud, waejed ja halwad, rumalad ja roistud maailma laste ees! Jah, ega see pole ka imeks panna?! See peab nõnda olema! — „Sest kõik, kes tahawad jumalakartlikult elada Kristuse Jeesuse sees, neid peab ka taga kiusatama.“ (2 Tim. 3, 12). Nemad on siin maapeal wõerad, nad on Jumala riigi lapsed, ja nende „osa“ ja nende „Issa,“ nende „eest seisja“ ei ole mitte siin maapeal, waid taewas. Aga siiski käiwad nemad rahul ja rõõmsaste seda teed edasi! See kuri ja pettis maailm, kõige oma hirmsa tegudega, on neil liig wilets; sest nende osa ja wara, hea põli ja auu, ei ole mitte siit maailmast, waid taewast. Nemad ootawad oma Dnnistegijat Jeesust tulewat, kes nende halwa ihu saab muutma, ja nemad ka teawad, et nad Tema ära-seletud ihu sarnatseks peawad saama. (Wili. 3, 20. — 1. Joan. 3, 1—2). Selle maa-

ilma rõõm ja ilu on neile liig halb; waid nad otsiwad rõõmu ja rahu Sumalast. Selle maailma warandused on neile liig tühjad; waid nad otsiwad seda igawest, hukkaminemata warandust, mis koi ega rooste ei söö ega wargad ei warasta. Jeesus Kristus see Issand, nende truu Õnnistegija käib nende eel ja Tema lapsed käiwad Tema Waimu wäe sees Tema järele. Jeesus ise ehitab neid püha armastusega, rõõmuga, rahuga, pitkameelega, heldusega, headusega, truudusega, tasandusega ja kasinusega. (Wal. 5, 22). Ja see ongi nende südamete roog ja waimu wili, kui nad aga saawad Issanda armus ja pitkuses kaswada ja Tema tahtmise järele elada.

Armas sõber, noor ja wana! Mõnda on see tee siis kitsas ja jääb ka seks, kunni maailm seisab. Ta on waewaline neile kes laia teed armastawad, ta on kitsas neile, kes maailma himusid taga aja-wad, ja tema rõõmu ja kiitust kui ülemad asja otsiwad. Ta on kitsas kõige neile, kes waewa ja koormat kardawad ja ei taha midagi oma hinge õnnistuse pärast ära anda. Ta on kitsas kõige neile, kes raha ja wara kottu korjawad, ise enese ketta sees elawad ja oma tarkuse tooli peal istuwad. Ta on kitsas kõige neile, kes maailma seltsi armastawad, ja pilkajate poole hoidwad. Ta on kitsas kõige neile, kes ise oma õigust täis, ja arwawad, et nad on head ristiniimesed, kes tahtwad oma teenistuse läbi õndsaks saada. Ta on kitsas kõige neile, kes oma liha järel elawad, ja keda maailma waimust aetud saab. Kõigele, kõigele, jah, kõigele neile on see tee, mis Jeesus Kristus tegi, — kitsas ja waewaline! Ei nemad seal peal ei wõi käija, ei nemad sealt

warawast sisse ei saa! Jumal tahaks neid küll vastu wõtta, Ta tahaks neile küll nende patud andeks anda ja oma õnnistusega õnnistada; aga nad ei tule Jumala ligi, nad ei taha Jumala teede peal käija. Küll on tuhandet ja tuhandet katsunud oma jõu ja tarkusega teed laiemaks ja pisut kergemaks teha, aga jäid häbisje; küll on miljonid katsunud oma nõuu ja wäega taewasse jaada, aga jäid taewa ukse taha kopputama ja nutma! (Matt. 25, 11—12). Jah, ei seda teed saa iial teiseks, ega warawat laiemaks, et ühel inimesel oleks kergem sisse minna, kui teisel! Ta on kitsas ja jääb ka kitsaks. Ja see oleks kahju olema: „kui teist laiemad teed weel oleks!“

Armas sõber! Nii kitsas kui see tee ja waraw on, siis on ta ometi see ainus armas tee, kelle peal wõime käija, ta on see kallis waraw, kelle läbi wõime taewa minna. Ei ükski patune ep' pole iial sealt tagasi saadetud, ega pole ka temale ööldud, et ta liig sants on ja sellepärast ei ole teda vastu wõetud, kui ta aga patu tundes ja ka kahetsedes läks; — ta sai wäga armjaste vastu wõetud, ja taewa linna kantud. Oh kui mitmed tuhandet ja tuhandet on seda teed käinud ja kitsast warawast sisse läinud! Mitme sugused patused on sisse läinud ja on vastu wõetud, patud andeks antud, puhtaks pestud, armust õndsaks tehtud, nende häbi kinni kaetud, kalli riietega ehitatud, ja on igawese elu pärijaks saanud. Mõned näitafid nii wäga santsid wälja, nagu ei wõiks nemad mitte vastu wõetud jaada. Sina ja mina, armas lugeja! oleksime mõtelnud ja ka ütelnud, et nemad wäga liiga santsid on ja sellepärast ei wõi nemad mitte õndsaks jaada. Aga Jeesus, see suur

patuste sõber, kes selle kitsa tee ja wärawa ehitas, ei lükanud neid mitte wälja. Nii pea kui nad kitsa tee peale astusid, kitsa wärawa taha läksid, ukse peale kopputasid, Issandat Jesust filma-weega palusid, — siis ütles Jesus: „Sinu patud on sulle andeks antud; mine Issanda rõõmu sisse!“ Rõõwel hüüdis: „Issand mõtle mu peale omas kuningriikis!“ ja Jesus ütles: „Tõest, Mina ütlen sulle, täna pead sa Minuga Paradiisis olema.“ (Luk. 23, 42—43). Ei ükski nendest, kes risti all seisid, ei tohtinud ütelda, et see rõõwel Paradiisi kõlbab; ei seal ei olnud ka mitte ühte südant, kes oleks selle waese patusele jeda õnne soowinud, et ta nii suure õnne sisse oleks saanud! Aga waata, kui Õnnistegija on meie poolt, kes siis wõib meie vastu panna?! (Rom. 8, 31—39).

Nõnda on siis, armas lugeja! palju, palju kurjategijaid vastu wõetud saanud, kes aga üksnes kitsast teed mööda meelega-parandamise wärawast sisse astudes Jesuse juure läksid. Seepärast ei ole siis teist teed ega jalg-wärawad, ei teist kõrwalist kohta ega madalamad auk, kust keegi wõiks kergemini sisse minna ja õndsaks saada. Ei ole kellegile kergemad ega laiemad teed ette seatud, kus peal ta oma wana aadamaga wõiks edasi minna, waid kõik, kõik, kes tahtwad õndsaks saada, need peawad kitsa tee peale astuma ja oma liha täieste kõige himudega risti lööma! Sellepärast armas sõber! Ära wiida siis mitte enam maailma laia tee peal oma kallist armu aega, waid tule täna kohe ja astu selle õndsaks tegewa kitsa tee peale. Minge siis sisse kitsast uksest, siis pead sa sõomist ja joomist leidma!

(Joan. 10, 9.) Mõttele ometi, kui suur ja püha õigus see on, et meil nüüd üks kitjas tee ja värav on, kellest läbi taewa linna poole võime minna! Need inglid, kes oma elu aset (würsti riiki) ei hoidnud, langesid nii raskete ja sügavaste, et ei saa enam iial ega igaveste oma sügavuse feest üles tõusta. Meile ei ole mingit-sugust uft ega väravad jäetud, kellest läbi minnes võiksid ära peastetud saada. Waesed paganad pole iial sest kitjast teest ja väravast ega igawesest elust kuulnudki. Oh kui palju hinda annaks mõni Meeger ja mõni India mees selle eest, et ometi üks ainus kord üht selget jutlust Kristusest jaoks kuulda! Nõnda elavad veel mitmed miljonid inimesed pilkase pimeduse sees ja ei mõista aimatagi, mis kallis walguš meil paistmas on. Juuda rahwas wana seaduse ajal, nägid aga seda kitjast väravad väga kaugele ja üsna jegaselt. See uue seaduse tee kitjast väravast kõige pühama paika ei olnud siis veel mitte ilmutatud, nii kaua kui esimene telk veel seisis. Aga sinule, jah sinule, ja kallis Uue-seaduse armu laps, on see kitjas tee ja värav väga selgeste filmade ette pandud! Sinule saab Kristus ja Tema täielik õnnistus üsna ilma hinnata ja ilma rahata pakutud, hoopis muidu armu pärast. Sull pole iial tarwis oma õnnistuse tee pärast kahe wahel olla, et ja ei teaks, mis-sugune see õige tee ja värav on. Sull on täielik armu-õpetus käes, kelle juhatusel ja otse, üsna otse taewa linna poole wõid astuda. Oh mõtle, mõtle, armas hing! kui suur arm see on! Oh hoi, hoi ennast, et ja mitte seda teed ja väravad ei põlga, ja oma uskmata meele pärast hukka ei lähe! Tu-

hat kord parem oleks, kui sa sest teest midagi ei teaks, kui temast teada, ja teda põlgades välja jääda! Kuidas tahad sa ära põgeneda, kui sa nii juurest õnnistusest ei hooli?!

Vane tähele, armas sõber! Jesus ei sunni sind mitte wägise, et sa pead just käsu järele kitsa tee peale astuma, Tema juure tulema ja Tema juure jääma; oh ei; aga Tema kutsub ja palub sind, et sa kitsast teed mööda Tema juure tuleksid ja Tema juure ka jääksid. Tema waatab sinu peale, kas sull ka armastust Tema vastu on? kas sa armastuse pärast Tema juure tuled? kas sa tõeste oma hinge häda ja õnnetust tunned ja sest peastetud tahad saada? Sa waata, kui su südamel niisugune lugu on, kui su hing ja süda Jesusit igatses, kui sa patust, surmast ja kurati wäest ja igawesest hukatusest peaseda tahad, — siis on sull üks kitsas tee ja wäraw ees lahti, kelle peale sa wõid julgeste astuda ja armastuse pärast, et Ta sinu Õnnistegija on — Tema juure minna. Siis wõtab Tema sind rõõmuga vastu ja tõutab sulle kõik head ja armu, rahu ja rõõmu, kui sa oma hinge õnnistuse pärast kitsa tee peale tuled ja Tema juure jääd. Kurat saab sind muidugi kiufama, maailma lapsed sind muidugi pilkama ja põlgama, kui sa seda teed enesele ära-walitsesed. Nemad saawad mitu kord su elu wäga libedaks ja raskeks tegema, ja rõõmustawad iga kord, kui sa ihu ja hinge poolest õnnetuse, häda, risti ja waewa sisse sattud. Sinu liha ja werele saab see ka wäga raske olema selle tee peale jääda; aga õnn sulle, kui sa otsani kannatama jääd! Sinu Õnnistegija saab sind saatma ja juhutama.

Ta saab sind aitama head wõitlemist wõidelda, usku kinni pidada ja wõimust saada. Ta kinnitab ja kosutab sind, kui sa nõrk ja wäsinud oled; Ta söö-
dab ja joodab sind, kui sull nälg ja jänu on; Ta trööstib sind, kui sa hirmu ja ahastust tunned; Ta teeb iga ikket kergeks, mörudat magusaks ja iga koormat kehjaks.

Kui sinu elu ka siin maapeal, siin ilmas, selle ritfa tee peal käies väga waene ja keh w on ja sull ei ole kuhu sa oma pea wõid panna, — oh ei sest pole wiga, järe aga oma Jeesusele truuwiks ja käi kindlas uskus ja lootuses oma teed edasi, mida Jeesus sulle on seadnud! Kui sa ka waese Laatsaruse wiisil pead rikka-mehe wärawas istuma ja leiba raasukesi paluma, mis rikka laua pealt maha kuktuwad, — oh ei sest pole wiga, järe aga sina oma Jeesuse juure ja käi oma teed edasi! Kui sinu tee siin maailmas on täis waewa ja muret, täis risti ja wiletsust, täis nuttu ja filma-wett, — oh ära muretse selle üle, järe aga ritfa tee peale, keda Jeesus surmani on käinud! Kui sull siin maailmas ei ole koda ega maja, põldu ega weiksid ja sa pead nagu lind puuoksa peal hüppama ja omale toiduseks sinepi iwakesi korjama, — oh ei sest pole wiga, järe aga sina ritfa tee peale! Kui sa ei saa siin maapeal mitte raha ega wara koguda, ega nõnda elada, kuidas maailm elab, — mis sest on? ole aga rahul ja käi ritfast teed edasi! Kui maailm sind seepärast põlgab ja wihkab, rumalaks ja lolliks peab, — mis sest on? ela aga rahul, järe Jeesuse juure, käi ritfast teed edasi ja mõtle see peale, et Jeesus on sind maailmast ära-walitsenud! Kui nad sind ka

paljaks ja puhtaks riisuwad, kõik sugused kurje kõne-
sid ja tühje kaebtusi sinu peale tõstawad, kui nad
waletawad, — oh järe aga rahule, kannata ja rõõ-
musta, et sull üks rikkas ja õige Issja taewas on,
kes kõik sinu waewa ja häda näeb, sinu hinge õhta-
mised kuuleb ja sinu palawad silma piisad lueb, ja
omal ajal kõik ülekohut awalikuks teeb! Järe aga
sina Jesuse juure, käi kitsast teed edasi, siis saab
sinu elu ikka õnnis ja hea olema! Kui tuleks kõik
maailm oma kurjusega ja kõik kuratid põrgust ju
kallale, — oh ära kardada, järe aga kitsa tee peale!
Kui sind ka tule-riida peale wiiaakse ja kõige hirm-
sama surmaga ähwardakse, — oh ära kardada, järe
aga Jesuse juure, käi kitsast teed, ei nad wõi ju
hingele midagi teha! (Matt. 10, 28. Sam. 8,
35—39.)

Ja kui sinu tee saab siin maapeal käidud ja
Jesús wiimasel päeval sinu käest küsib: „Kas sull
Minu juures, kitsa tee peal on mõnda puudust,
waewa ehk häda kannatada olnud?“ — siis saab
ja rõõmuga ja tänades ütleva: „Oh, ei Issand,
mull on kõigest küll olnud!“ Siis saab sinu juu-
täis naermist ja süda täis rõõmu õiskamist. (Laul
126, 2.) — „Siis peawad õiged paistma kui päike
oma Issja kuningriikis, ja kes palju saatwad õiguse
teele, kui tähed ikka ja igaweste.“ (Matt. 13, 43.
Law. 12, 3.) Siis saab ka Tema sind ehitama
ja kõik silma-wett sinu filmist ära pühkima. (Jlm. 7,
17; 21, 4.) Siis saab ka Tema sulle ütleva; „See
on hea, sina hea ja ustaw sulane, sina oled pistu
üle ustaw olnud, Mina tahan sind palju üle panna;
mine oma Issanda rõõmu sisse!“ (Matt. 25, 21—34.)

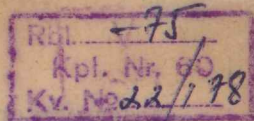
Ja see on, armas laps, noor ja wana! nüüd
 siis sinu oma asi, kuhu sa üks kord saad jääma ja
 mis sinu wiimne tee ots saab olema; sest, kuidas sa
 siin elad ja mis teed käid, — nõnda sa ka sured;
 ja kuidas sa sured, — nõnda saad sa ka kätte!
 Aga täna, jah, just täna mõtle ja waata järele:
 „Kus tee peal sa käid?“

Wiisil: Kõik were tilgab mõisid Peastja.

Oh kitsas wäraw, väga kallis,
 Sa wiid ju Paradiisi mind! —
 Et kuulge hinged ilma tallis,
 Mei' Peastja kallis were hind:
 On wärawa meil lahti teinud,
 Mis muidu oleks kinni jäänud;
 Kristus on jeda ehitanud
 Ja patustele walmistanud!

See wäraw kitsas kõigil' neile,
 Kes patust ei wõi lahkuda.
 Kes uskus tõt'wad Jesusele,
 Neil' wäraw laiaks läheb ka:
 Sest nemad jätwad patu teud,
 Kõik liha tahtmist meelega,
 Ja kuulwad Jesu armu nõud —
 Nad lähwad sisse röömuga.

See wäraw kitsas uhkedele,
 Kes ilmas auu otsiwad.
 Ta kitsas kõige õigedele,
 Kes tegude peal loodawad:

Seft fulle ukse ehitaja
 Su Jeesus oli alandlit;
 Ta patustele Lepitaja,
 Ja julgedele — tule-leef!

Et kuulge patused ja maesed
 Ja tundke oma efitust!
 Et tulge suured, tulge wäikesed
 Ja tunnistage wigadust!
 Ja nutke oma rasked patud:
 Siis ukse hoidja — püha Waim,
 Teilt wõtab ära kaebdust, nuttu
 Ja näitab, kui suur Talle arm.

Ta kitja wärawa teeb lahti,
 Teid lasseb siise heldeste;
 Wiib Jeesu juure, kes teil tehti
 Diguseks, armuts — kalliste:
 Seal saate rahu, rõõmu maitsta
 Ja jõudu täijo — kitjast teed,
 Kuni see päew teil hakkab koitma;
 Kel pole igaweste ööd?

Armas sõber! Jäe täna seisma, pane käsi oma
 südame peale ja üttele oma suremata hingele: „Kus
 tee peal ja läid.“

Hind 5 kop.